Torsten Andersson på Tomelilla konsthall, här hans realistiska porträtt av abstrakta, fiktiva skulpturer. FOTO: NILS SJÖHOLM

I det nedre, mörka planet framträder Anderssons verk med en märklig lyskraft och auktoritet, enligt YA:s recensent.

Torstens Anderssons serie mina svartbrokiga kor. Målningar som han hade med sig livet ut på samma vis som en pensionerad lantbrukare förr på sin ålderdom behöll några av sina gamla kor.

Konsten framträder med en märklig lyskraft och auktoritet

KONSTRECENSION

Inte på tjugo år har en större utställning visats med den säregne skånske konstnären Torsten Anderssons verk. Nu visas "Identitetsfrisen", hans konstnärliga testamente, på Tomelilla konsthall.

Torsten Andersson (1926–2009) är konstnären som medvetet ställde sig utanför konstens alla hierarkier och sammanhang – bara för att kunna ställa de riktiga, stränga kraven på sig själv och sitt måleri. I sitt konstnärskap förde han en ständig, livsviktig "språkkamp". Hans strävan var att ta sig ur modernismens tvångströjor för att kunna erövra ett personligt språk och att friare kunna utforska gränsområdena mellan form, språk och tecken.

Inriktningen blev det som han själv kallade "realistiska porträtt av abstrakta fiktiva skulpturer" och där han, genom målning efter målning, skapade den processartat framväxande "Identitetsfrisen" (jämför Munchs "Livsfris") som blev hans konstnärliga testamente. Här målar han abstrakta föremål som med sin monumentala, nästan ohanterliga skevhet och motvillighet, stannar kvar - orubbligt närvarande.

Tomelilla konsthall visar nu – i samarbete med Torsten Anderssons Stiftelse – ett tjugotal av målningarna och teckningarna från "Identitetsfrisen" i en både vacker och intressant iscensättning, med titeln "Rotverket". Särskilt i det nedre, mörka planet (som är ett minst sagt utmanande utställningsrum) lyckas man få Anderssons verk att framträda med en märklig lyskraft och auktoritet.

Utställningstiteln utgår från Torsten Anderssons egen syn på målningarna som han menade kanske inte var de bästa som "snittblommor betraktade" men som kraftigt bidrog till just konstnärskapets helhet, rotverket. Med rötter som gav näring till den utforskande blicken och avläsningen – och ytterst till den fortsatta språkkampen.

Konst
Torsten Andersson

"Rotverket"
Visas på Tomelilla konsthall, till 8 januari 2023

I varje målning överraskas man av en på samma gång vardaglig och främmande form. Mitt i det abstrakta finns det alltid handfasta in- och utgångar. Som i sviten med målningar av dörrkläppar, där själva föremålet monumentalt träder fram som en slags behållare. Som förutom att laddas med sin vardagliga funktion också innehåller något outgrundligt och existentiellt. Det är detta som återkommande kännetecknar hans konst.

Torsten Andersson reducerar konsekvent sina uttryck. Han skalar av men upptäcker samtidigt att allting då tätnar och koncentreras. Aldrig stryker han medhårs eller följer minsta motståndets lag. Med kraftfulla färgstråk ringar han fullständigt självklart in utmanande motiv som stupstockar, blodkar och blodfontäner. Teckningarna kallade han "provtagningar", där linjerna ständigt prövar förbindelsen till den sökta helheten.

Den skrift - ofta i versaler – som Andersson komponerar in i sina bilder är också viktig och öppnar de bildmässiga perspektiven. Texten fungerar som en direkt form, som samspelar med de avbildade föremålen. "Identitetsfrisen" tillhör något av det mest egensinniga, uppfordrande och självständiga i den svenska konsthistorien. Fint att Tomelilla konsthall nu lyfter fram delar av den!

Thomas Kjellgren
Text

11 april: Amanda Ginsburg (och Lovisa Jennervall).
FOTO: PETER KARLSSON

Musik. Stjärnklar jazzvår i Hässleholm

HÄSSLEHOLM

2024 fyller Hässleholms Jazzklubb 60. Firandet smygs igång redan nästa år, med jubileumsboken och ett starkt vårprogram i kulturhuset.

Jan-Ole Engkvist, ordförande i Hässleholms Jazzklubb, ger en snabb resumé av 2022:

– Mot slutet av pandemin, när restriktionerna släppte, ville vi bjuda på något extra. Två rejäla satsningar för våren var konserterna med Danska Radions Big Band och Mezzoforte.

Engkvist fortsätter:

– Det var så klart fantastiskt roligt att Vincent Nilsson kunde komma hem till Hässleholm när han gjorde sin avskedsspelning med det danska storbandet.

Isländska fusionbandet Mezzoforte, er dyraste bokning?

– Det stämmer, och ekonomiskt gjorde vi en förlust. Men att sätta ett band i världsklass på vår scen fick vara en återbetalning till alla som stannade kvar hos klubben genom pandemin. Vi är en ideell förening som ibland måste ta risker. Det finns trots allt 200 medlemmar och ett ganska stort upptagningsområde.

Från vår till höst. Jan-Ole Engkvist säger att klubben "fått mycket beröm för ett fint och spännande program".

– Sammantaget hade vi en väldigt bra termin, där finalen med Hannah Svensson blev en riktig höjdare.

Vi blickar framåt. Jan-Ole Engkvist berättar att arbetet med en jubileumsbok går in i slutfasen – redigering och bildsättning återstår.

Att sätta ett band i världsklass på vår scen fick vara en återbetalning till alla som stannade kvar hos klubben genom pandemin.

Jan-Ole Engkvist om rekordsatsningen på isländska Mezzoforte

Hässleholms Jazzklubb
Vårens program i kulturhuset

24 januari: Scott Hamilton & Jan Lundgren Kvartett – blå salongen.
14 februari: Erik Palmberg Sextett – blå salongen
14 mars: Fredrik Kronkvist 5 – blå salongen
11 april: Amanda Ginsburg & Lovisa Jennervall – blå salongen
2 maj: Monday Night Big Band med Rigmor Gustafsson – röda salongen

2 maj: Rigmor Gustafsson med Monday Night Big Band.
FOTO: CARL-OLOF ZIMMERMAN/TT

– Det blir en inbunden bok på 160-170 sidor i samarbete med Bokpro förlag. Vi siktar på utgivning redan nästa år för att boken ska finnas på marknaden i god tid till jubileet 2024.

Ni vill fira ordentligt?

– Javisst. Det finns planer, än så länge ganska lösa, på att bjuda in hemvändare. Några lokala jazzprofiler har som bekant blivit kända både nationellt och internationellt.

Spelåret 2023 antyder att Hässleholm har en jazzklubb som mår väl. Vårsäsongen rivstartar med Scott Hamilton & Jan Lundgren Kvartett. Längre fram möter publiken artister som Fredrik Kronkvist, Amanda Ginsburg och Monday Night Big Band (med Rigmor Gustafsson).

Jan-Ole Engkvist:

– Flera bokningar som visar att vi vill växa vidare. En väg framåt är att synas i flödet genom att jobba med marknadsföringen. En annan väg, som så klart är den viktigaste, är att fortsätta hålla hög kvalitet på konserterna. Vi har en styrelse där alla, inom sina respektive ansvarsområden, jobbar hårt för att lyckas.

Anders Mårtensson